

Alternatieve gerechtelijke maatregelen
Commissie Juridische Bijstand
& Justitiehuis Brugge

DE LEERSTRAF: EEN MEERWAARDE?

16 oktober 2015
Rijksarchief Brugge

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

1. DE LEERSTRAF IN HET GERECHTELIJK ARRONDISSEMENT BRUGGE

2014

- 1461 dossiers in Justitiehuis Brugge:
 - 910 PRO
 - 242 BIS
 - 309 VOV

- Gerechtelijk arrondissement Brugge:
 - dossiers leermaatregel
 - leermaatregel beëindigd
 - leermaatregel positief afgerond

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan “wat komen babbelen...”
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

2. MISDRIJVEN

VERKEERSAGRESSIE
AANRANDING IFG BRANDSTICHTING
KINDERPORNOGRAFIE
ZEDENDELICT STALKING
VERMOGENSDELICT
VERKEERSDELICT
OPLICHTING GEWELD BELAGING
DIEFSTAL
SLAGEN&VERWONDINGEN
DRUGSBEZIT

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

3. ACHTERLIGGENDE PROBLEMATIEK(EN)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

4. DOELSTELLINGEN

GROEIEN PATRONEN_DOORBREKEN
EMPOWERMENT INZICHT SOCIALE_VAARDIGHEDEN
IMPULSCONTROLE COMMUNICATIE EMPATHIE
EMOTIES_UITEN ZELFBEHEERSING AANPAKKEN
MOTIVEREN SLACHTOFFERBELEVING
CONFRONTATIE CONFLICTHANTERING RESPECT
VERANDERING ADEQUATE_COPING
VERTROUWEN CONSTRUCTIEVE_FEEDBACK EMOTIES
BESCHERMENDE_FACTOREN
TOEKOMST ERKENNEN

4. Doelstellingen

4.1 Meer dan “wat komen babbelen”

Hervalpreventie

- Verantwoordelijkheid opnemen
- Slachtofferbeleving
- Achterliggende problematiek(en)
- Negatieve patronen doorbreken
- Risicofactoren (h)erkennen
- Beschermende factoren stimuleren

Confrontatie met gevolgen misdrijf

- Dader & omgeving
- Slachtoffer(s) & omgeving
- Samenleving

4. Doelstellingen

4.1 Meer dan “wat komen babbelen”

Stopzetting

- Opname/doorverwijzing
- Ongewettigde afwezigheid
- Onvoldoende medewerking
- Geen hulpvraag/inhoudelijke motivatie

Evaluatie vorming

- Voor/tijdens/na leermaatregel
- Hulpverlener
- Justitieassistent
- Cliënt (& omgeving)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan “wat komen babbelen...”
 - 4.2 [Wat ervaart men als straf?](#)
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

4. Doelstellingen

4.2 Wat ervaart men als straf?

"Je wordt door een leerstraf geconfronteerd met wat je gedaan hebt. Anders zou ik alles meer naar de achtergrond verdrongen hebben..."

Maar nu was ik wél bezig met de gevolgen van de feiten voor iedereen. Ik heb ingezien dat ik er niet alleen mijn partner, maar ook andere naasten mee gekwetst heb. Ik wil dit nooit meer!"

(T., man, 44j, slagen aan partner)

4. Doelstellingen

4.2 Wat ervaart men als straf?

"Anderzijds is het ook *zeer moeilijk en confronterend om daarover te spreken met een vreemde, eigenlijk wou ik het liever in mijn eentje verwerken, alles het liefst vergeten.*"
(K., man, 37j, vluchtmisdrijf)

"De straf was zeker op zijn plaats; *het doet u constant herinneren aan de feiten, waardoor het inzicht van de fout alleen maar groter wordt. Dit was bij opsluiting minder van toepassing. Met andere woorden: je wordt beter geholpen.*"
(P., vrouw, 46j, kinderverwaarlozing)

"Zelf had ik niet de nood of behoefte om te praten over wat ik gedaan heb. *Door de vorming móest ik plots praten over de feiten. Je beseft meer wat er gebeurd is en wat de impact is op anderen.*" (V., vrouw, 33j, huisdiefstal)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 **Verantwoordelijkheid**
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

4. Doelstellingen

4.3 Verantwoordelijkheid

"Ik wist al meteen na de feiten bij de arrestatie door de politie wat ik verkeerd gedaan had.

Nu weet ik ook hoe het kwam dat die feiten gebeurd zijn, en kan ik eraan werken."

(T., man, 44j, slagen aan partner)

4. Doelstellingen

4.3 Verantwoordelijkheid

"De gesprekken brengen iets op, je leert stilstaan bij jezelf en de beslissingen die je maakt. *Er konden uiteindelijk heel wat stops ingebouwd worden, ik ben al een eerste grens overgegaan door dat meisje te aanvaarden op MSN, en daarna mocht ik er (als volwassene) niet mee afgesproken hebben.*" (R., man, 36j, verkrachting van een minderjarige)

"*Hoe heb ik me zo laten meeslepen in de feiten? Het was pijnlijk om hier elke week naar op zoek te gaan, maar nu ben ik blij dat het uitgediept is en ik zo kan voorkomen dat het nog eens uit de hand loopt.*

Het is mijn eigen verantwoordelijkheid om te zorgen dat dit nooit meer gebeurt." (N., man, 29j, schuldig verzuim)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

4. Doelstellingen

4.4 Empathie

"Ik ben vooral gevoeliger geworden naar mijn partner toe, waarschijnlijk door het besef van welke lijdensweg ik haar heb laten bewandelen door mijn fout."

(T., man, 44j, slagen aan partner)

4. Doelstellingen

4.4 Empathie

"Iedere dag, al zeven jaar lang, denk ik er nog aan: mijn grootste hoop en wens is dat de mensen die ik kwaad gedaan heb, toch nog een goede toekomst tegemoet kunnen gaan."
(K., man, 30j, verkeersagressie)

"Ik heb er veel mensen mee gekwetst, niet alleen de slachtoffers maar ook mijn ouders, en mijzelf. Mijn ouders merken nu dat ik me beter voel en liever naar buiten ga dan dat ik op het internet zit." (S., man, 36j, bezit van kinderporno)

"Eerst vond ik de straf overdreven, maar nu beseft ik dat mensen onder de indruk kunnen zijn van mijn gedrag."
(D., vrouw, 28j, slagen en verwondingen aan werkgever)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 **Communicatie**
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

4. Doelstellingen

4.5 Communicatie

"Mijn manier om met frustratie om te gaan is anders dan die van mijn partner. Ik wou altijd meteen een antwoord, zij was te bang en klapte volledig dicht."

*We hebben nu **goede afspraken** zodat **het niet meer uit de hand kan lopen**. Bijvoorbeeld eerst een uur apart kalmeren en daarna alles bespreken zonder verwijten, koppigheid of oude koeien uit de gracht te halen."*

(T., man, 44j, slagen aan partner)

4. Doelstellingen

4.5 Communicatie

"Ik laat mij niet meer doen op mijn werk. Ik doe de extra klusjes van anderen niet meer waardoor mijn eigen planning eronder lijdt. Ik zeg gewoon meteen dat ik er geen tijd voor heb, waardoor het een week later niet in woorden ontploft." (M., man, 41j, slagen t.a.v. collega's)

"Ik beseft dat ik veel dingen opkrop. Door stil te moeten staan bij wat ik denk/voel tijdens de gesprekken, gebeurt het nu ook vaker spontaan thuis en op het werk. Ik geef nu sneller mijn grenzen aan." (P., vrouw, 55j, messteek aan partner)

"Ik heb nog steeds moeite met het uiten van mijn emoties, maar ik wil me hier nadien zeker nog verder in oefenen. Het doet mij goed mijn hart eens te luchten, te ventileren na een drukke vervelende werkdag. Ik heb gemerkt dat er gewerkt moet worden aan relaties, en praten is daarbij cruciaal." (O., man, 43j, exhibitionisme)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

4. Doelstellingen

4.6 Gedragsverandering

"Mijn echtgenote (slachtoffer) met wie ik nu weer samenleef, is enkele keren aanwezig geweest en vond dit zeer leerrijk.

Het werd ons duidelijk wat bepaalde mechanismen steeds in gang zet. We houden hier nu rekening mee."

(T., man, 44j, slagen aan partner)

4. Doelstellingen

4.6 Gedragsverandering

"De zelfspiegeling en zelfconfrontatie gaan mij vooral bijblijven. Je staat stil bij je gedrag, ziet in wat er moet veranderen en neemt dit mee naar de toekomst toe."
(J., man, 42j, verkoop drugs)

"Van de vorming ben ik positief geschrokken. Het voelde goed aan. Ik heb veel bijgeleerd, heb mijzelf terug onder controle en ik pas de tips die ik kreeg dagelijks toe."
(K., vrouw, 26j, stalking)

*"Ik voelde me een **slachtoffer van de maatschappij** en leefde daar ook volledig naar. Wat me vooral is bijgebleven van de begeleiding is hoe je **gedachten, mening en gedrag** volledig kunnen **veranderen** door de gesprekken daarover."*
(R., man, 41j, schriftvervalsing)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. **Leerstraf of leerkans?**
6. Vragen en conclusie

5. LEERSTRAF OF LEERKANS?

"Eerst dacht ik dat het als verplichte straf onaangenaam zou zijn, maar dan werd het voor mij een noodzaak.

Er werd naar me geluisterd. Ik voelde me vrij om te spreken. Dat had ik echt nodig. Ik werd niet afgeschreven als dader.

De wekelijkse gesprekken hielpen mij om op een positieve manier te blijven functioneren in onze samenleving."

(T., man, 44j, slagen aan partner)

5. LEERSTRAF OF LEERKANS?

"Dit is voor mij veel relevanter dan een geldboete. Want kennis is macht. Ik heb op die 20 uren meer bijgeleerd dan tijdens 15 dagen rijverbod of een werkstraf."
(P., man, 34j, rijden onder invloed)

"Het was een opgave om wekelijks tijd te maken om op gesprek te komen. Maar je leert er nadenken en reflecteren over je eigen gedrag en denkwijze. Ik zie het nu als een nieuwe kans, een nieuw begin. Het doet ook goed je verhaal te kunnen doen, zonder direct veroordeeld te worden."
(R., man, 34j, gewapende overval met neppistool)

"De rechtbank gaf me als dader een voordeel: geen repressieve reactie, maar een constructieve."
(S., vrouw, 44j, brandstichting)

OVERZICHT

1. De leerstraf in het gerechtelijk arrondissement Brugge
2. Misdrijven
3. Achterliggende problematiek(en)
4. Doelstellingen leerstraf
 - 4.1 Meer dan "wat komen babbelen..."
 - 4.2 Wat ervaart men als straf?
 - 4.3 Verantwoordelijkheid
 - 4.4 Empathie
 - 4.5 Communicatie
 - 4.6 Gedragsverandering
5. Leerstraf of leerkans?
6. Vragen en conclusie

6. VRAGEN EN CONCLUSIE

MET DANK AAN

Stad aan Zee
OOSTENDE

GROEP
INTRO
in actie

CAW
versterkt welzijn
NOORD-WEST-VLAANDEREN

BIWV Belgisch Instituut voor
de Verkeersveiligheid

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

[DeSleutel]
MENSEN KANSEN GROEIEN

MET DANK AAN

Commissie
Juridische
Bijstand

